

ASELAIN VALMISTELUSTA
JA LAITTOISTA OHJEISTA
KANTELU OIKEUSKANSLERILLE

Ampuma-aselain valmistelussa rikottiin hyvää hallintotapaa, koska asiantuntijoita, kansalaisia ja heitä edustavia järjestöjä ei kuultu käytännössä lainkaan. Lakiesityksen sisältö oli jo päätetty, ennen kuin järjestöillä oli tilaisuus esittää näkemyksensä, todetaan kahdeksan ampujia edustavan järjestön viime perjantaina oikeuskanslerille jättämässä kantelussa. Sisäministeri Anne Holmlund selitti eduskunnassa 10.9.2009, ettei järjestöjen näkemyksiä voitu ottaa huomioon, koska ne poikkesivat "täysin" hallituksen iltakoululinjauksesta. Tunnustus osoittaa, ettei kansalaisia ollut tarkoitukseen kuunnella.

Edes sisäministeriön nimeämä ampuma-aselautakunta ei voinut valmisteluun vaikuttaa, sillä lautakunnan johto oli kolmen ministeriön virkamiehen käsissä. Samat virkamiehet valmistelivat ampuma-aselain muutosesityksen. Yksi heistä jopa nimettiin edustamaan lautakunnassa kansalaisjärjestöä, Aseseppien yhdistystä, ilman yhdistyksen suostumusta.

Kantelun toinen kohde ovat lokakuussa 2007 voimaan tulleet aselupakäytäntöjen yhtenäistämishjeet (AYO), sekä sisäministeriön poliisijohdon 29.9.2008 antama ohje aselupien myöntämisperusteista. Järjestöt toteavat ohjeiden olevan monilta osiltaan lainvastaisia. Ne ovat johtaneet siihen, että poliisipiireissä joudutaan miettimään noudattaako lakia vai ohjeita. Lain pitäisi olla virkamiehen ainoa ohjenuora, mutta sen noudattaminen voi johtaa esimiesten sanktioihin. Järjestöt vaativat oikeuskanslerinvirastolta toimia ohjeiden kumoamiseksi.

Kantelun ovat allekirjoittaneet Asealan Elinkeinonharjoittajat ry., Asehistorian Liitto ry, Asekauppiaiden Liitto ry, Aseseppien yhdistys ry, Helsingfors Svenska Reservofficersklubb rf., NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry, Suomen Asehistoriallinen Seura ry, Suomen Ilma-Aseharrastajat ry.

Lisätietoja / ytterligare information:

Jukka Sassi – Asehistorian liitto

p. 040-089 8634, puheenjohtaja@asehistorianliitto.fi

Mika Niemelä– Suomen Ilma-aseharrastajat ry

p. 045-131 8440, mika@sihry.fi

Caspar von Walzel - Svenska Reservofficersklubb rf

p. 050-353 4714, caspar@hsrk.fi

Oikeuskanslerinvirasto
PL 20
00023 VALTIONEUVOSTO

KANTELU VALTIONEUVOSTON OIKEUSKANSLERILLE

1 Kantelijat

Asealan Elinkeinonharjoittajat ry
Asehistorian Liitto ry
Asekauppiaiden Liitto ry
Aseseppien yhdistys ry
Helsingfors Svenska Reservofficersklubb r.f
NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry
Suomen Asehistoriallinen Seura ry
Suomen Ilma-Aseharrastajat ry

2 Kantelun kohteena olevat viranomaiset ja virkamiehet

Sisäasiainministeriön hallinnonala ja erityisesti
sisäasiainministeri Anne Holmlund
valtiosihteeri Antti Peltari
poliisiylijohtaja Mikko Paatero
kansliapäällikkö Ritva Viljanen
hallitusneuvos Jouni Laiho
projektipäällikkö Mika Lehtonen

3 Kantelun kohteena oleva asiakokonaisuus

Kysymys on eduskuntakäsittelyssä parhaillaan olevasta hallituksen esityksestä ampuma-aselain ja siihen liittyvien muiden lakien muuttamisesta, HE 106/2009. Hallitus päätti 25.6.2009 lain sisällöstä. Esitys annettiin eduskunnalle 26.6.2009. Sisäasiainministeriön tiedotteen 25.6.2009 mukaan ampuma-aselain muutokset esitetään tulevaksi voimaan aikaisintaan 1.3.2010.

Asiasta käytiin laaja keskustelu eduskunnassa 10.9.2009 ja asian käsittely jatkuu perustuslakivaliokunnassa ja hallintovaliokunnassa.

3.1 Hankkeen asettaminen

Sisäasiainministeri Anne Holmlund ja poliisiylijohtaja Mikko Paatero asettivat 29.9.2008 hankkeen aselainsäädännön uudistamiseksi: Aselainsäädännön ja eräiden siihen liittyvien säädösten uudistamista koskevan hankkeen asettaminen (SM109:00/2008).

Hankkeen toimikausi on määritelty ajalle 29.9.2008-28.2.2011. Hankekuvauksen mukaan hanke toteutetaan kahdessa osassa siten, että (suora sitaatti): "Ensimmäisen vaiheen edellyttämät muutokset valmistella kiireellisenä siten, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle kevädistuntokaudella 2009 ja lait saattaa voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on ne hyväksynyt. Muita ehdotuksia koskevat hallituksen esitykset tulee antaa eduskunnalle viimeistään syysistuntokaudella 2010."

Ensimmäisessä vaiheessa muutokset koskevat muun muassa aselupien luvansaannin edellytysten tiukentamista, luvanhakijoiden ja -haltijoiden terveydentilan valvonnan tehostamista, ampuma-aseiden säilyttämisen valvonnan tehostamista, asedirektiivin (91/477/ETY, 18.6.1991) muutosten huomioimista kansallisessa lainsäädännössä. Toisessa vaiheessa laaditaan lakiesitys, jotka koskevat muun muassa asekeräilyä, aseiden säilytystä, urheiluammuntaan soveltumattomien pistoolien ja revolverien kieltämistä, vanhojen aselupien uudelleentarkastelua, asetyyppien määritelmiä, jousiaseita, ilma-aseita, kaasusumuttimia (ovat osa nykyistä ampuma-aselainsäädäntöä) sekä ampumaratojen perustamista.

Hankkeen valmistelusta vastaa ylitarkastaja Mika Lehtonen sisäasiainministeriöstä. Ministeriö on asettanut hankkeelle myös johtoryhmän, jonka puheenjohtajana toimii hallitusneuvos Jouni Laiho, sisäasiainministeriö. Hän toimii myös sisäasiainministeriön asettaman ampuma-aselautakunnan puheenjohtajana. Kansliapäällikkö Ritva Viljanen tehtävänsä ja asemansa perusteella on keskeisesti vaikuttamassa ministeriön lainsäädäntötyön, ml. ampuma-aselain muutostyö, ohjaukseen ja valvontaan.

Hankekuvauksessa todetaan myös organisointia koskevan kappaleen yhteydessä (suorat sitaattit): "Työryhmien tulee kuulla asiantuntijoina ampuma-aselautakuntaa sekä..." ja "Työryhmien tulee kuulla myös keskeisiä asealan järjestöjä ja muita asiantuntijoita." (Liite 1)

3.2 Lakiesitys tehtiin virkamiestyönä

Lakiesityksessä ei mainita, että se on valmisteltu julkisuudelta täysin pimennossa pelkästään virkamiestyönä ilman järjestö- ja asiantuntijakuulemisia, jota on pidettävä enemmän poikkeuksellisenä kuin normaalina menettelynä. Menettely eroaa täysin Hallituksen esityksen laatimisohjeesta vuodelta 2004¹, Säädösehdotusten vaikutusten

¹ "Esityksen valmisteluvaiheita ja -aineistoa kuvaavassa alajaksossa selostetaan valmistelun kulku ja valmisteluun eri vaiheissa osallistuneet toimielimet (komiteat, toimikunnat, työryhmät) sekä lyhyesti ja pääpiirteissään niiden ehdotukset... Esityksen perusteluissa luetellaan myös sen valmistelun yhteydessä kuullut lausunnonantajat. Lausunnonantajia ovat muun muassa ministeriöt, muut keskushallintoviranomaiset, kuntien

arvioinnista -ohjeesta sekä voimassaolevan ampuma-aselain (9.1.1998/1) valmistelusta, missä käytettiin laajalti apuna eri intressiryhmiä ja jonka lopputuloksena saatiin onnistunut ampuma-aselaki.

Asiantuntijajärjestöt tarjosivat syksyllä 2008 yhteistyötä sisäasiainministeriölle. Apu kuitenkin torjuttiin, koska:

- ministeri oli jo nimennyt työryhmän.
 - aikataulu on erittäin kiireinen.
 - kaikki voivat vaikuttaa uudistamistyöhön viimeistään lausunnonantovaiheessa.
- Eri osapuolten kuulemisesta on sisäasiainministeriön tiedote ministeriön nettisivuilla (Ministeri Holmlund: Aselainsäädännön uudistamisessa kuullaan laajasti eri osapuolia 12.11.2008.) (Liite 2)

Kun lakiesitys oli valmis esiteltäväksi hallitukselle sisäasiainministeriön poliisiosasto ja arpajais- ja asehallintoyksikkö (AAHY) pyysivät 25.3.2009 päivätyllä kirjeellä (SM109/00/2008) (Liite 3) siitä lausuntoa muun muassa seuraavilta yhteisöiltä:

Metsästäjien keskusjärjestö, Suomen Ampumaurheiluliitto r.y., Suomen Ampumahiihtoliitto r.y., Reserviläisurheiluliitto r.y., Suomen Reserviupseeriliitto r.y., Reserviläisliitto r.y., Maanpuolustuskoulutusyhdistys r.y., Asehistorian Liitto r.y., Suomen Asehistoriallinen Seura r.y., Suomen Aseseppien Yhdistys r.y., Asealan elinkeinonharjoittajat r.y., Asekauppiain Liitto r.y., Yhteistyöfoorumi Vastuulliset asekauppiat, NRA Kansallinen Kivääriyhdistys r.y.

Lausuntoa ei pyydetty mm. seuraavilta yhteisöiltä:

Suomen Ilma-aseharrastajat r.y., Suomen Jousimetsästäjien liitto r.y., Classic Old Western Society r.y., Maanpuolustusnaisten Liitto r.y., Helsingfors Svenska Reservofficersklubb r.f.

Ilmeni kuitenkin, että luonnoksen sisältö oli jo naulattu kiinni eikä mainittujen asiantuntijajärjestöjen lausunnoissa esittämä merkittävä kritiikki vaikuttanut millään tavalla luonnoksen sisältöön. Myös sisäasiainministeriön otakantaa-foorumilla (www.otakantaa.fi) esitetyt mielipiteet, jotka valtaosin olivat yhtenevät yllä mainittujen yhteisöjen kanssa, sivuutettiin täysin.

Karkeimpia esimerkkejä asiantuntijajärjestöjen ja yleisen kansalaismielipiteen piittaamattomuudesta luettiin sisäasiainministeri Holmlundin sähköpostiviestistä, jonka välitti ministerin erityisavustaja Kristiina Kokko 7.9.2009 (Liite 4), jossa todetaan sanasta sanaan seuraavasti:

Järjestöjä on kuultu valmistelun yhteydessä. Hallituksen esityksen luonnosta on neljä kertaa käsitelty sisäasiainministeriön yhteydessä toimivassa ampuma-aselautakunnassa, jossa keskeiset asealan järjestöt ovat edustettuina. Järjestöiltä on pyydetty lausunnot. Lisäksi valmistelun alkuvaiheessa on toteutettu erilliset tapaamiset eri harrastajaryhmien kanssa.

Koska järjestöjen kannat ovat poikenneet useilta osin hallituksen iltakoulun valmistelun alkuvaiheessa tekemistä linjauksista, ei järjestöjen kantoja ole voitu sellaisenaan ottaa huomioon. Hallitus siis linjasi yksimielisesti pmi Vanhasen johdolla, että "käsiaseiden saatavuutta rajoitetaan merkittävästä".

keskusjärjestö, johtavat työmarkkinajärjestöt sekä merkittävät taloudelliset ja aatteelliset yhteisöt samoin kuin muut intressitahot. Niiden mainitseminen helpottaa eduskunnan valiokunnissa kuultavien asiantuntijoiden valintaa. Jos valmistelun yhteydessä on järjestetty erityisiä kuulemistilaisuuksia, on nekin mainittava." Hallituksen esityksen laatimisohteet 2004 s.18.

Todettakoon tässä yhteydessä, että erityisavustaja kirjoittaa harhaanjohtavasti lausueessaan lakiesityksen käsittelystä ampuma-aselautakunnassa; tästä samasta aiheesta jäljempänä ministeri Holmlundin sanomana. Lakiesitystä käsiteltiin valmisteluvaiheessa ainoastaan yleisellä tasolla (ranskalaisilla viivoilla linjauksina) lautakunnassa. Lautakunnan mielipiteet ja kommentit eivät millään tavalla vaikuttaneet linjauksiin.

Asiantuntijajärjestöt ovat hallituksen kanssa yksimielisiä siitä, että aseturvallisuutta on parannettava. Järjestöt, joiden jäsenet harrastavat erityyppistä ammuntaa, haluavat nimenomaan korkeata turvallisuustasoa. Erimielisyydet kohdistuvat keinoihin, joilla tämä tapahtuu. Viitaten liitemateriaaliin lakiesitys pudottaa merkittävästi turvallisuustasoa ja synnyttää riskitekijöitä, joita ei missään tapauksessa pidä harrasteeseen tuoda. Esimerkkinä vaatimus kahden vuoden harrastamisesta ampumaseuroissa ilman että seuroilla on mitään mahdollisuutta kontrolloida harrastajan sopivuutta pitää kädessään ampuma-asetta. Poliisiviranomaisen tehtävänä on tehdä taustaselvitys yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vuoksi henkilöistä ennen kuin hänelle annetaan ampumase käteen, ei harrastajien eikä yhdistysten. Laissa on ehdottoman pääpainon oltava henkilössä, ei niinkään harrasteessa tai harrastevälineessä.

Säännöksiä ei pidä laatia ääri-ilmiöiden mukaan. Lakiesitys kohdistuu lupahallintoa ja kustannuksia tarpeettomasti kasvattaen suurelta osin vanhoihin hallussapitolupien haltijoihin ja siinä kiinnitetään liikaa huomiota kaikkiin ampuma-aseiden tyyppeihin. Järjestöjen mielestä kaikki ampuma-aseet ovat vaarallisia väärissä käsissä ja lakiesityksen ehdottoman painopisteen tulisi keskittyä ensimmäisen hallussapitoluvan hakijan sopivuuteen pitää ampuma-asetta hallussaan. Kaikilla terroritekoihin (Myyrmani, Jokela ja Kauhajoki) syyllistyneillä nuorilla, samoin kuin Albertinkadun kaupallisen ampumaradan surmaajalla, oli mielenterveysongelmia. Koulusurmien tekijät eivät olleet ammunnan harrastajia ja heillä oli pienoispistooleihin määräaikaiset hallussapitoluvat.

Liitteinä 5-15 on edellä mainittujen ammunnan harrastaja- ja asiantuntijajärjestöjen lausuntoja edellä mainittuun sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön (sisältäen lääkärintodistusta koskevan kantelun oikeuskanslerinvirastolle liitteenä 13). Liitteenä on lisäksi 9.9.2009 päivätty 18 alan asiantuntijayhteisön (harraste- ja urheiluampujat, metsästäjät, reserviläiset, asealan elinkeinonharjoittajat ja kauppiat) allekirjoittama kirjelmä, joka on toimitettu Eduskuntapuolueille ja kansanedustajille (Liite 16). Asiakirjat löytyvät myös asiantuntijajärjestöjen perustamasta aselaki-infosta (www.aselaki.info). Yhdessä yhteisöt edustavat noin 670.000 aseluvan haltijaa ja yli miljoonaa (1.000.000) ammunnan harrastajaa ilma-aseet huomioiden. Vaikka lakiesityksellä on laaja yhteiskunnallinen ulottuvuus harrastus- ja elinkeinotoimintaan, samoin kuin muun muassa yhdenvertaisuus- ja yhdistymisvapauteen, niin näiden vaikutusten arviointi esityksessä on erittäin niukkaa ja puutteellista, ja joiltain osin arviointi puuttuu kokonaan².

² "Hankkeen valmistelusta vastaavien, kuten työryhmän puheenjohtajan, tulee huolehtia siitä, että esivalmistelussa tehdyn alustavan vaikutusten tarkastelun pohjalta toteutetaan varsinainen vaikutusten arviointi. Tarvittaessa valmistelusta vastaavan tulee myös keskustella toimeksiantajan tai muutoin asianomaisesta toimialasta ministeriössä vastaavan kanssa vaikutusarvioinnin laajuudesta, suorittamistavasta ja kustannuksista. Myös tiedot vaikutusarvioinnin tuloksista on saatettava ministeriön johdon tietoon. Muiden ministeriöiden, viranomaisten, asiantuntijoiden ja sidosryhmien kuulemista ja lausuntoja hyödynnetään vaikutuksia arvioitaessa. Ministeriöiden tulee osaltaan myös lausuntoja antaessaan kiinnittää huomiota siihen, onko vaikutuksia arvioitu riittävässä laajuudessa. Kuulemista ei tule rajoittaa vain siihen tavanomaiseen lausuntovaiheeseen, joka liittyy hallituksen esitysten valmisteluun, vaan kuulemista ja sidosryhmien asiantuntemusta tulee hyödyntää koko valmistelun ajan. Lausuntokierroksen jälkeen arviointia voidaan jatkovalmistelussa tarkentaa saatujen lausuntojen pohjalta. Perusvalmistelussa tehdyn vaikutusarvioinnin tulokset tulee selostaa valmistelussa syntyvissä asiakirjoissa, kuten hallituksen esityksen luonnoksessa tai työryhmän mietinnössä. Valmistelun yhteydessä tehdyn vaikutusarvioinnin suorittaminen ja arvioinnin tulokset on kirjattava, jotta nämä tiedot ovat käytettävissä valmistelun eri vaiheissa kuulemisissa, tiedottamisessa ja päätöksenteossa." "Vaikutusarvioinnin tiedonlähteinä voidaan käyttää valmiita tietoaineistoja, kuten tilastoja, tutkimuksia, selvityksiä ja seurantatietoja. Samoin arvioinnissa tulee hyödyntää sääntelyn kohderyhmien ja sidosryhmien sekä asiantuntijoiden kuulemista.

Yhteenvedonomaaisesti lausunnoista ja yhteisestä kirjelmästä ilmenee, että ampumaselain ja siihen liittyvien muiden lakien muutosesitystä (HE 106/2009) on valmisteltu kiireellä, huolimattomasti, asiantuntemattomasti ja lausuntopyyntöön vastanneiden harrastaja- ja asiantuntijatahojen näkemyksiä huomioimatta. Lausuntokierros toteutettiin ehkä muodollisjuridisesti oikein, mutta lausunnoilla ei ole ollut minkäänlaista vaikutusta lainvalmisteluun. Voidaan todeta, että muodollisesti kuultu on, mutta asiallisesti ei ole kuunneltu. Käsityksemme mukaan menettely rikkoo karkeasti hyvää hallintotapaa ja perusoikeuksia. Kantelu on linjassa sen kritiikin kanssa, mitä oikeuskanslerinvirasto on esittänyt suomalaisen lainvalmistelun tasosta.

3.3 Yksityiskohtaisempia perusteluja, näkökulmia ja esimerkkejä moitittavasta menettelystä HE 106/2009 valmistelussa

3.3.1 Perusoikeuksien loukkaus

Paitsi että lakiesitys loukkaa käsityksemme mukaan ainakin perustuslain 6 (yhdenvertaisuus), 13 (yhdistymisvapaus) ja 124 (julkisen vallan siirto yksityiselle toimijalle) pykälää, se on puutteellinen, sekava ja sen sisältö johtaa käytännön mahdottomuuksiin. Esitys loukkaa erityisen räikeästi kansalaisten yhdenvertaisuutta ja se on jo herättänyt kiivasta arvostelua niin internetin keskustelupalstoilla, lehdistössä kuin eduskunnassakin. Alueellisen epätasa-arvon syntyminen todetaan suoraan lain perusteluissa. Mahdolliset väljennetyt jäsenekspääsykriteerit toisivat turvattomuutta ampumaseuroihin ja synnyttäisivät henkilörakenteeltaan ei-toivottavia seuroja, toisin sanoen heikentäisivät merkittävästi aseturvallisuutta. Myös riski ampumaseiden ajautumisesta lupahallinnon ulkopuolelle olisi ilmeinen.

3.3.2 Lainvalmistelun heikko taso, tulkinnanvaraisuus, asiantuntemattomuus, asetuksen puute

Syinä lainvalmistelun heikkoon tasoon ei tässä tapauksessa ole edes usein mainittu resurssipula ja asiantuntemuksen puute. Lakia valmisteltiin julkisuudelta täysin pimennossa hyvin pienessä piirissä. Edes sisäasiainministeriön ampumaselautakuntaa ei otettu mukaan valmistelutyöhön, vaikka näin on ministeriöstä virheellisesti annettu ymmärtää. Kuten edellä todettiin, niin sidosryhmien, mukaan lukien harrastejärjestöt, kaikki avuntarjoajat lakivalmisteluun torjuttiin. Avuntarjoajat torjuttiin siitä huolimatta, että nämä sidosryhmät edustavat ampumaseiden kohdalla sellaista erityisosaamista, jota muualta on mahdotonta saada. Ministeriössä ei tällaista osaamista ole.

Lakiesitys ei sisällä siihen kuuluvaa asetusta, puute on osoitus lainvalmistelun tasosta. Menemättä yksityiskohtiin, joista tarkemmin lakiesityksen ongelmakohtia käsittelevässä liitteessä (Liite 17), niin jo pelkästään ampumaseen samoin kuin aseiden osan määritelmät aiheuttaisivat oikeudessa selviä tulkintaongelmia. Lakiesityksessä viitataan Poliisihallitukseen, jota ei vielä ole ja jota koskeva lainsäädäntöprosessi on kesken.

Sisäasiainministeriön antamat vastineet asiantuntijajärjestöjen kritiikkiin, esimerkiksi 27.8.2009 annettu vastine otsikolla "Ilmakivääreitä ei ehdoteta luvanvaraiseksi" (Liite 18)

Esimerkiksi lausuntopyyntöissä voidaan kiinnittää erityistä huomiota vaikutusten arviointiin ja pyytää lausunnonantajilta näkemyksiä ehdotuksen vaikutuksista." "Yritysvaiikutuksia ja niiden merkittävyyttä arvioitaessa on hahmotettava, *minkälaisille yrityksille ja yritysryhmille* vaikutuksia aiheutuu ja kuinka suuri tuo yritysjoukko on....Vaikutusten voidaan yritystoiminnan kannalta katsoa olevan *merkittäviä*, jos vaikutukset ulottuvat koko yrityskenttään, valtaosaan yrityksistä tai muutoin huomattavaan yritysjoukkoon. Perusteellinen yritysvaikutusten arviointi on tällöin tarpeen, samoin kuin silloin, kun vaikutukset kohdistuvat rajatumpaan yritysjoukkoon, mutta ovat merkittäviä kohdeyritysten toiminnan ja toimintaedellytysten, markkinoiden toimivuuden tai kansantalouden kannalta." Säädösehdotusten vaikutusten arviointi –ohje s.11, 14 ja 18.

osoittaa, etteivät lakiesityksen valmistelijat hallitse aihealuetta niin hyvin, että he voisivat yksin kirjoittaa toimivan lain ilman asiantuntijajärjestön apua ja kuulemista.

3.3.3 Viittaukset EU:n asedirektiiviin

Lakiesityksessä viitataan virheellisellä tavalla EU:n asedirektiivin vaatimuksiin. Toisin kuin useasti on mainittu, niin EU ei ole peruste lakiesitykselle. EU:n asedirektiivin vaatimat pienehköt korjaukset on täysin mahdollista implementoida voimassa olevaan ampuma-aselakiin. Voimassa oleva ampuma-aselaki on joiltain osin EU:n vaatimuksia tiukempi, mikä seikka on unohtunut lakiesityksen perusteluista sekä julkisessa keskustelussa. EU:n asedirektiivi muun muassa sallii lupavapaat ja ilmoituksenvaraiset ampuma-aseet. Esimerkiksi Ranskassa haulikko on lupavapaa maataloustyökalu. Lakiesityksen perusteluihin sisällytetty ampuma-aseiden määrän vertailun EU-maiden välillä on mahdotonta juuri erilaisten rekisteröintivaatimusten vuoksi. Lakiesityksen perusteluissa väitetään EU:n asedirektiivin muutoksen määrittelevän äänenvaimentimet ampuma-aseen luvanvaraisiksi osiksi. Tämä ei pidä paikkaansa. Direktiivi edellyttää, että B-kategorian ampuma-aseen olennaiset osat ovat luvanvaraisia, mutta muille aseiden osille luvanvaraisuutta ei edellytetä.

3.3.4 Tilastotietojen harhaanjohtavuus

Lakiesityksen perusteluissa käytetään tilastotietoja harhaanjohtavasti. Aserekisterissä olevien aseiden kokonaismäärä ilmoitetaan totuutena, vaikka toisessa yhteydessä viranomaisilta saadun tiedon mukaan luku tiedetään liian suureksi, sillä sama ampuma-ase on voitu viedä rekisteriin useaan kertaan aseiden omistajan muutettua paikkakuntaa.

3.3.5 Lakiesitys ei kohtaa reaalielämää eikä muuta lainsäädäntöä

Lakiesitys ei kohtaa reaalielämää. Toteutuessaan se lähestulkoon lopettaisi täysin jotkut ammunlalajit, estäisi olemassa olevien ammunlalajien kehittymisen ja estäisi uusien ammunlalajien maahan tulemisen. Tästä esimerkkinä on ampuma-asekouluttajainstituution luominen ampumaseuroihin. Tällaisia henkilöitä ei ole olemassa eikä sellaiseen toimeen todennäköisesti löydy vapaaehtoisia. Täyttääkseen tehtävänsä kyseisen henkilön pitäisi käytännössä viettää kaiken vapaa-aikansa ampumaradalla todistaakseen jäsenten harrastuksen aktiivisuuden³.

Lakiesitys ei myöskään kohtaa muuta lainsäädäntöä. Asevelvollisuuslain mukaan jokainen miespuoleinen Suomen kansalainen on asevelvollinen sen vuoden alusta, jona hän täyttää 18 vuotta, sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 60 vuotta. Lakiesitys kuitenkin vaikeuttaisi merkittävästi reservin ampumaharrastusta, ampumataito on maanpuolustuksen kannalta jokaisen asevelvollisen tärkein taito.

Lakiesityksen yhteiskunnallinen vaikutus on merkittävä, sillä nämä harrastejärjestöt edustavat yli miljoonaa (1.000.000) suomalaista. Voimassa olevan ampuma-aselain (9.1.1998/1) monimuotoinen valmistelu osoitti, että tämän kaltaisen moneen intressiryhmään vaikuttavan lain valmistelu on erittäin vaativa prosessi.

3.3.6 Lainvalmistelun oikeuskysymyksistä, hallintolaki ja hyvä hallinto

³ "Hallituksen esityksessä on lyhyesti selostettava ehdotettujen säännösten vaikutukset. Tässä jaksossa selostettavilla vaikutuksilla tarkoitetaan ehdotettujen säännösten soveltamisesta johtuvia tosiasiallisia seurauksia. Vaikutusten arvioinnin laajuus ja yksityiskohtaisuus on aina suhteutettava ehdotuksen sisältöön ja odotettavissa olevien vaikutusten merkitykseen. Arviossa keskitytään lakiehdotuksen olennaisiin vaikutuksiin. Samalla on kerrottava, kuinka vaikutukset on arvioitu, jollei tämä käy ilmi asiayhteydestä. Koska lakihankkeilla pyritään muutokseen yhteiskunnassa, vaikutusten arvioiminen etukäteen on tärkeää." Hallituksen esityksen laatimishjeet 2004 s.15.

Lain valmistelussa ei käsityksemme mukaan ole kyse pelkästään prosessin tarkoituksenmukaisuudesta, vaan lakiesitys on käsityksemme mukaan myös perustuslain vastainen; tämän lisäksi sisäasiainministeriö on toiminut myös hallintolain ja hyvän hallinnon vaatimusten vastaisesti.

Ministeriö on menetellyt hyvän hallinnon vastaisesti lain valmistelussa, kun se ei ole vakiintuneen käytännön mukaisesti kuullut asiantuntijajärjestöjä eikä alan asiantuntijoita, jolloin lain tosiasiallisia vaikutuksia ei ole pystytty arvioimaan riittävästi. Viitaten oheiseen liitemateriaaliin lakiesitys toteutuessaan heikentäisi aseturvallisuutta, yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä lisäisi lupahallinnon ulkopuolisten ampuma-aseiden määrää. Täten lain valmistelu ei ole tapahtunut huolellisesti eikä asiallisesti. Toimiakseen vastuullisesti ministeriö ei saisi päästää käsistään huolimattomasti laadittua esitystä. Ministeriön toimien tulisi olla puolueettomia myös esitystä laadittaessa. Mielestämme hallituksen esitys uudeksi ampuma-aseilaksi loukkaa yhdenvertaisuusperiaatetta sekä tasapuolisuusvaatimusta ja koko prosessi on hyvän hallinnon vastaista.

Alle jäljennetty ministeri Holmlundin suora sitaatti Eduskunnan täysistunnon pöytäkirjasta PTK 74/2009 vp 10.9.2009 kuvaa hyvin asiaa (Liite 19).

Järjestöjen kuuleminen on suoritettu aivan normaalin käytännön mukaisesti. Toinen kysymys tietysti on se, että silloin, jos ne poikkeavat täysin hallituksen yksimielisestä pääministeri Matti Vanhasen johdolla tehdystä iltakoululinjauksesta, niitä voidaan ottaa huomioon erittäin rajallisesti. Aselainsäädännön ykkösvaihe, joka nyt on hallituksen esityksenä, on jouduttu valmistelemaan kiireellisesti, tämä osa sen takia, että saisimme käytännössä nämä erityiset määräykset ja ohjeistukset kirjatuksi lakiin ja sitä kautta esimerkiksi keventämään ylimääräisten ohjeistusten määrää. Ampuma-aselautakunnassa asia on ollut käsittelyssä neljä kertaa, ja siellähän ovat keskeiset asealan järjestöt edustettuina. Eli siellä on selkeästi myös tämän tahon kysymykset kuultu.

Holmlundin sanoma antaa täysin väärän käsityksen lain valmistelusta ja rikkoo selkeästi hyvää hallintoa. Ensinnäkin on todettava, että järjestöjen kannanotot eivät poikenneet täysin hallituksen linjauksesta. Päinvastoin järjestöjen lausunnot ovat periaatteellisella tasolla yhdensuuntaisia hallituksen aseturvallisuuden sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden parantamislinjausten kanssa. Erimielisyydet koskevat lähinnä keinoja ja niiden vaikutuksia aseturvallisuuteen. Kuten jo edellä on todettu, niin järjestöjen kuulemista ei suoritettu normaalin käytännön mukaisesti. Järjestöt saivat lausua valmiista lakiesityksestä. Ampuma-aselautakunnassa lakiesitystä käsiteltiin valmisteluvaiheessa vain yleisellä tasolla. Järjestöjäsenet saivat nähtäväkseen ainoastaan AAHYn PowerPoint-esityksiä tai keskeneräistä tekstiä lakiesityksestä. Lautakunta sai viimeisessä kokouksessaan keväällä 2009 luettavakseen lakiesityksen. Silloinkin lautakunnan jäsenille kerrottiin, että se ei ole viimeinen versio, vaikka samalla todettiin, että esitys on jo käännettävänä. Kaikki tämä on vastoin vakiintunutta lainsäädäntöprosessia, missä eri intressipiirit ottavat aktiivisesti osaa valmisteluryhmissä, komiteoissa ym. Lakiesityksen kiireellisyys ei ole peruste tehdä huolimatonta ja asiantuntematonta lakiesitystä.

Hyvän hallinnon vastainen toiminta käy edelleen selkeästi ilmi kun vertaa edellä 10.9.2009 siteerattua ministeri Holmlundin sanomaa hänen sanomaansa vajaa vuotta aikaisemmin eli 12.11.2008. Myöhäisemmästä eli 10.9.2009 tiedotteesta selviää, että hallitus linjasi jo syksyllä 2008 iltakoulussaan lain sisällön eikä järjestöjen ja kansalaismielipiteellä ollut kyseisen tiedotteen mukaan tarkoitustakaan antaa vaikuttaa lain sisältöön. Kuitenkin ministeri Holmlund lupasi aiemmassa tiedotteessaan 12.11.2008, että järjestöjä ja kansalaisten kuuleminen aselain valmistelussa tulee olemaan laajaa. Alla on suora sitaatti sisäasiainministeriön aiemmasta tiedotteesta 12.11.2008 (Liite 2).

Kiireellisestä aikataulusta huolimatta lainvalmistelu tulee tehdä huolellisesti, Holmlund painottaa.

Ministeri Holmlund korostaa, että lakiesityksen valmistelussa kuulemisen tulee olla laajaa. Eri intressijärjestöjen kanssa on jo nyt keskusteltu ja keskustelut jatkuvat edelleen.

Myös kansalaisille annetaan mahdollisuus lausua käsityksensä aselainsäädännön uudistamisesta otakantaa.fi -forumin kautta. Ajankohdasta tiedotetaan myöhemmin.

Kun lakiesitys on valmis, tullaan järjestämään laaja lausuntokierros. Lopulliset linjaukset uudesta aselainsäädännöstä tullaan tekemään valmistelun pohjalta, ministeri sanoo. Ministeri Holmlund toivookin nyt työrauhaa lakihankkeelle.

Sisäasiainministeriön tiedote ei pitänyt miltään osin paikkaansa. Lopputuloksena oli:

- sekava, puutteellinen ja käsityksemme mukaan perusoikeuksia loukkaava lakiesitys;
- asiantuntijajärjestöjä ei kuunneltu lain valmistelun aikana;
- intressijärjestöjen kanssa ei keskusteltu lain valmistelun aikana;
- kansalaiset saivat muodollisesti lausua käsityksensä lakiesityksestä sisäasiainministeriön otakantaa-nettifoorumilla, mutta ylivoimaisen enemmistön mielipiteillä ei ollut mitään vaikutusta lakiesityksen sisältöön;
- lausuntokierros järjestettiin, tosin puutteellisella jakelulla, lausunnoilla ei ollut mitään vaikutusta lakiesityksen sisältöön;
- lopullisiin linjauksiin eivät vaikuttaneet järjestöjen eikä kansalaisten mielipiteet, koska ne erosivat hallituksen linjauksista. Hallitus yksinomaisesti ministeri Holmlundin mukaan päätti lakiesityksen sisällöstä.

Sisäasiainministeriön nimittämässä ampuma-aselautakunnassa on ollut hyvän hallinnon vastainen jääviysongelma.

1) lautakunnan puheenjohtaja Jouni Laiho on myös lakiesityksen valmistelun ohjausryhmän johtaja.

2) lautakunnan pysyvä asiantuntija Mika Lehtonen on lakiesityksen päävalmistelija.

3) ampuma-aselautakunnassa sisäasiainministeriötä edustava jäsen Liisa Timonen on Mika Lehtosen johtaman lainvalmistelutyöryhmä 1:n jäsen.

Sanotut kolme virkamiestä ovat lakiesityksen valmistelutyön kautta vahvasti sitoutuneet lakiesitykseen ja täten jäävejä toimimaan ampuma-aselautakunnassa, jonka tehtävänä on antaa lausuntoja ampuma-aselain soveltamisalaan kuuluvista asioista.

Jääviyskysymyksen huomiotta jättäminen rikkoo hyvää hallintoa. On selvää, että heidän kaksoisroolinsa eivät ole voineet olla vaikuttamatta lakiesityksen puolueettomaan käsittelyyn ampuma-aselautakunnassa. Hallintolain 28 §:n mukaan virkamies on esteellinen jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Sisäasiainministeriö on lisäksi menetellyt ampuma-aselautakunnan jäseniä nimittäessään hyvän hallinnon vastaisesti. Sisäasiainministeriö nimesi, muun muassa naiskiintiön vedoten, maaliskuussa 2008 lautakunnassa sisäasiainministeriötä edustavan lautakunnan sihteerin Liisa Timosen edustamaan myös aseseppeä. Nimeäminen tapahtui ilman aseseppeiden suostumusta. Edustusta koskevien yleisten periaatteiden mukaan edustettava valitsee edustajansa. Paitsi että Timonen oli tehtävään jäävi, niin ministeriön toiminta rikkoi karkeasti myös jäsenedustusta koskevia periaatteita ja hyvää hallintoa. Jos vastoin käsitystämme katsottaisiin, että ministeriö voisi mielensä mukaan valita järjestöjen edustajat lautakuntaan, ei lautakunnalla olisi lainsäätäjän tarkoittamaa merkitystä eri intressipiirejä edustavana lausuntoja antavana organina. Liitteenä nimitystä koskeva sisäasiainministeriön päätös 13.3.2008 (Liite 20). Huomioiden

periaate, jonka mukaan edustettava nimeää edustajansa, on perustelu jäsenten paremmasta sukupuolijakaumasta tässä tapauksessa perusteeton.

3.3.7 Lakiesityksen vaikutus yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle, aseturvallisuudelle sekä hallinnon tehokkuudelle

Aikataulu, joka oli päätetty poliittisella tasolla, oli tällaiselle lakiesitykselle aivan liian kiireinen. Lakiesitys lähti liikkeelle kahdesta kouluihin tehdystä terroriteosta. Mieleltään järkkyneet nuoret erehdyttivät lupaviranomaista myöntämään heille määräaikaista hallussapitoluvat pienoispistooleihin, joita sisäasiainministeriön aselupakäytäntöjen yhtenäistämisohteet pitivät soveliaimpina ampuma-aseina urheiluammuntaharrastuksen aloittamiseen. Kummallakaan nuorella ei ollut mitään harrastetaustaa, he eivät siis olleet urheiluammunnan harrastajia. Lähtökohtaisesti kyse oli näiden nuorten ja lupaviranomaisen välisestä relaatiosta. Sen sijaan että sisäasiainministeriö olisi pysähtynyt laatimaan ja terävöittämään *aselupakäytäntöjen yhtenäistämisohjettaan* (AYO) ensimmäistä aselupaansa hakevien henkilöiden kohdalla, ministeriössä alettiin laatia lakiesitystä, jonka vaikutukset valtaosin kohdistuvat vanhoihin aseluvan haltijoihin. Vakiintuneet ammunnan harrastajat tosiasiaa maksaisivat laskun viranomaisten erehdyttämisistä. Lakiesityksen pääpaino on vanhojen aselupien haltijoihin kohdistuvan massiivisen, byrokraattisen ja aseturvallisuutta parantamattoman seurantajärjestelmän luomisessa. Vanhojen aselupien haltijat eivät ole tehneet mitään moitittavaa ja he eivät ole yhteiskunnalle yhtään sen vaarallisempia ennen terroritekoja kuin sen jälkeenkään. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tilastojen mukaan noin 7 % kaikista henkirikoksista tehdään luvallisilla ampuma-aseilla, joten luvalliset ampuma-aseet ja niiden omistajat eivät pitkällä (n. viisi vuotta) aikajännteellä ole merkittävä ongelma. Lupaviranomaisten retuperällä olevaa lupahallintokoulutusta ei voida korjata ampuma-aselakia muuttamalla, aikaa koulutukseen on jo ollut seitsemän vuotta. Sisäasiainministeriön aseturvallisuuden paranemista korostava AYO oli jo voimassa kun kouluihin tehdyt terroriteot tapahtuivat.

Ampuma-aseilla on mahdotonta hoitaa mielenterveysongelmia, vääristynyttä nettikulttuuria, yhteisöllisyyden puutetta ja vastaavia ongelmia. Yhteiskunnallinen keskustelu on suunnattu täysin väärään suuntaan. Nuorten henkilöiden liikennekäyttäytyminen, puhumattakaan erilaisten päihteiden käytöstä ovat reaalielämässä paljon ongelmallisempia asioita.

Ampuma-aseilla ei myöskään poisteta mahdollisia terroritekoja, niiden uhka on muun muassa internetin ja monipuolisen median kautta tullut jäädäkseen. Tämän ovat viranomaisetkin todenneet. Ampuma-aselakiin tehtävillä järkevillä korjauksilla voidaan kuitenkin terroritekojen riskiä merkittävästi pienentää. Kuten kirjelmän liitteistä ilmenee niin lakiesityksessä esitetyt keinot eivät sitä tee.

Lain valmistelijoiden ajatus hallituksen esityksen perusteluissa valtiolle lakiesityksestä aiheutuvien menojen määrästä on jäänyt puolitiehen. Esimerkiksi pelkästään viiden vuoden välein tapahtuva harrasteen osoittaminen tulisi työllistämään viranomaisia merkittävästi. Koska aktiivisen harrastuksen käsite on erittäin epämääräinen (tästä tarkemmin lakiesityksen ongelmakohtia käsittelevässä liitteessä) niin lupaviranomaisten lisäksi viiden vuoden sääntö työllistäisi hallinto-oikeuksia, kun hallussapitolupien haltijat valittaisivat lupaviranomaisen kielteisistä päätöksistä. Eri näkemykset aktiivisen harrastuksen sisällöstä on selvä konkreettinen ongelma, sillä uutta lakia ennakoiden viimeisen vuoden aikana on lupaviranomaisen ja harrastajien välillä ollut useita asiaa koskevia kiistoja. Viiden vuoden säännön kustannustehokkuus ja panos-tuotos-suhde ovat olemattomia ja lupien määräaikaisuus tulisi lisäämään merkittävästi valtion menoja ja tuomaan mukanaan turhaa byrokratiaa.

3.3.8 Sisäasiainministeriön antama lainvastainen ohjeistus, esimerkkeinä lääkärintodistuksen vaatiminen, määräaikaiset hallussapitoluvat sekä kieltä myöntää hallussapitolupia lyhyille kivääreille

Tällä hetkellä merkittävä ongelma on voimassaolevan lain kanssa ristiriidassa oleva viranomaisohjeistus. Paikallistason poliisiviranomainen joutuu työssään miettimään noudattaako hän lakia, jota hänen pitäisi noudattaa, vai osin lainvastaisia ohjeita, jolloin uhkana ovat esimiesten sanktiot.

Esimerkkeinä karkeista lainvastaisuuksista ovat 29.9.2008 annettu sisäasiainministeriön ohje,

- jonka mukaan kaikkien käsiaseisiin hallussapitolupaa hakevien (siis myös vanhojen harrastajien) on hankittava itsestään lääkärintodistus (Liite 21),
- jonka mukaan käsiaseisiin myönnetään ainoastaan määräaikaisia hallussapitolupia, myös vanhoille harrastajille (Liite 21),
- sekä lokakuussa 2007 voimaan tulleeseen AYO:een, joka sisältää käytännössä kategorisen kiellon myöntää hallussapitolupia alle 84 cm:n pituisille kivääreille (muu ase).

Helsingin ja Vaasan hallinto-oikeudet ovat kolmessa tapauksessa kumonneet lupaviranomaisen päätökset määräaikaisista hallussapitoluvista ja palauttaneet asian lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Lääkärintodistuksista on saadun tiedon mukaan valitettu hallinto-oikeuteen.

AYO:ssa sekä sen saatekirjeessä todetaan, että AYO ei ole oikeudellisesti sitova ja että laki ei kiellä hallussapitolupien antamista muu ase –aseille⁴. Ohje muu ase –lupakiellolle on täten paitsi ampuma-aselain niin myös hallintolain vastainen, sillä viranomaista ei voida kehottaa toimimaan vastoin lainsäädäntöä. Ampuma-aseissa nämä kiväärityyppiset aseet ovat yhtä "vaarallisia" kuin muutkin asetyypit, niitä käytetään erityisesti reserviläisammunnan lajeissa. Päin vastoin kuin ohje kehottaa niin lainsäätäjät on voimassa olevan ampuma-aselain HE 44 §:n 1 mom. 12. kappaleessa todennut, että reserviläisammunnan harrastaja voi saada aivan normaalisti reserviläisammunnoissa käytettäviin ampuma-aseisiin hallussapitoluvan, siis myös muu ase –mittaiseen kiväärityyppiseen aseeseen. Perustelemme tarvittaessa tarkemmin oikeuskanslerinvirastolle kiellon lainvastaisuutta.

Todettakoon, että laissa on erikseen mainittu erityisen vaaralliset ampuma-aseet (ERVA), joiden hallussapito edellyttää erityisiä perusteita, alle 84 cm:n kiväärit eivät ole näitä ns. ERVA-aseita. Pituusraja ei perustu myöskään ylikansalliseen ohjeistukseen, sillä EU:n ampuma-asedirektiivin mukaan pitkän ja lyhyen aseiden raja on 60 cm.

Muu ase –mittaisiin kiväärityyppisiin aseisiin on myönnetty vuosien mittaan tuhansia hallussapitolupia, ja osa paikallisviranomaisista myöntää lupia edelleen, sillä ne ovat laissa sallittuja "normaaleja" asetyyppejä.

Ei ole lainmukaista eikä kohtuullista, että kokonaisen aseluokan kohtalo on hallinnollisella ohjeella tullut epäselväksi. On vaarana, että muu ase –mittaisista kiväärityyppisistä aseista on tulossa AYO:n perusteella, eli pelkällä viranomaisohjeella, tosiasiaa kiellettyjä kiväärimalleja. Kieltopäätökseen tarvitaan lainsäätäjän kannanotto, jonka

⁴ Koska muu ase –kielto on vain esimerkki lupaviranomaisen lainvastaisesta toiminnasta, emme huomioon ottaen kantelun tavoitteet ole kopioineet AYO:ta emmekä sen saatekirjettä liitemateriaaliksi. Kumpikin asiakirja löytyy sisäasiainministeriön alaisen arpajais- ja asehallintoyksikön internetsivuilta:

[http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/asearpa/home.nsf/files/Yhtenäistämisoheen%20vahvistamiskirje/\\$file/Yhtenäistämisoheen%20vahvistamiskirje.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/asearpa/home.nsf/files/Yhtenäistämisoheen%20vahvistamiskirje/$file/Yhtenäistämisoheen%20vahvistamiskirje.pdf)

<http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/asearpa/home.nsf/files/Aselupakäytäntöjen%20yhtenäistämisohe%20liitteineen.pdf>

yhteydessä tulisi selvitettäväksi muun muassa muu ase –mittaisten kiväärityyppisten aseiden kieltämistä koskevan lain edellytykset, aseista maksettavat lunastuskorvaukset ja muut tällaisesta ratkaisusta välittömästi johtuvat seikat.

On epäselvää millä perusteilla, huomioiden HE 44 §:n 1 mom. 12. kappale, reserviläisammunnan harrastaja voi saada muu ase –mittaiseen kiväärityyppiseen aseeseen hallussapitoluvan. Tilanteen jatkuminen aiheuttaa muun muassa sen, että muu ase –mittaisten kiväärityyppisten aseiden omistajille on epäselvää, kenelle muu ase –mittaisen kiväärityyppisen aseeseen voi harrastuksen päätyttyä myydä. Ostaja kun ei välttämättä, poliisilaitoksesta riippuen, saa sellaiseen hallussapitolupaa.

Epäselvä tilanne ei palvele kenenkään etua. Tilanne ei myöskään korjaannu ajan saatossa, ennemminkin kärjistyy muu ase –mittaisten kiväärityyppisten aseiden tulevien omistusmuutosten myötä, jotka ajan myötä väistämättä tulevat eteen. Myös uhka sanottujen ampuma-aseiden ajautumisesta lupavalvonnan ulkopuolelle saattaa epävarmuuden vuoksi kasvaa, mikä on vastoin kaikkia intressejä.

4 Esitys oikeuskanslerille toimenpiteistä

Esitämme, että oikeuskansleri valtioneuvoston ja virkamiesten toimien ylimpänä valvojana vaikuttaisi siihen, että hallituksen esitys HE 106/2009 palautetaan uudelleen valmisteluun.

Esitämme, että ampuma-aselain muutosten vaikuttavuudesta ampuma- ja urheiluharrastukseen, metsästykseseen, asekeräilyyn sekä reserviläistoimintaan, sekä muutosten vaikuttavuudesta yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen tehdään kattavat selvitykset. Näin tehtiin voimassa olevan ampuma-aselain säätämisen yhteydessä. Samalla tulee selvittää aseturvallisuutta aidosti ja kustannustehokkaasti edistävät ratkaisut yhdessä ampuma-aseharrastajien ja asiantuntijajärjestöjen kanssa.

Esitämme, että allekirjoittajien ja muiden asiantuntijayhteisöjen ongelmiksi kokemat ja puutteellisesti valmistellut lainkohdat valmistellaan uudelleen ja otetaan lainsäädäntökäsittelyyn lainsäädäntöhankkeen (29.9.2009) alkuperäisen suunnitelman mukaisessa toisessa vaiheessa, joka esitys on tarkoitus tuoda eduskunnalle viimeistään syysistuntokaudella vuonna 2010.

Esitämme, että oikeuskanslerinvirasto ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin

- edellä mainittujen sisäasiainministeriön antamien laittomien ohjeiden kumoamiseksi (AYO sekä lisäkirjelmät),
- jotta sisäasiainministeriö ja sen alainen poliisitoimi noudattavat voimassa olevaa ampuma-aselakia ja asetusta,
- aselakiesityksen laatimisprosessissa havaittujen, muun muassa hyvän hallinnon ja siten hallintolain vastaisten puutteiden, ohjeistusten noudattamisen laiminlyöntien ja jäävyksien poistamiseksi,
- virkamiesten ohjeistamiseksi noudattaa aselakiesityksen laatimisessa sekä lakiin liittyvien ohjeiden antamisessa lakia ja hyvää hallintoa, sekä
- tarvittavien huomautusten antamiseksi.

Toivomme oikeuskanslerilta ja oikeuskanslerivirastolta asian pikaista käsittelyä, koska hallituksen esitys on parasta aikaa eduskunnan valiokuntakäsittelyssä ja hallituksen tavoitteena on saada esitys hyväksytyksi eduskunnassa mahdollisimman pikaisesti.

Korostamme myös asian yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Se koskee yli miljoonaa Suomen kansalaista ja ammunnan harrastajaa.

Helsingissä 23.10.2009

Kunnioitavasti

Asealan Elinkeinonharjoittajat r.y. Asehistorian Liitto r.y.

Asekauppiain Liitto r.y. Aseseppien yhdistys r.y.

Helsingfors Svenska Reservofficersklubb r.f.

NRA Kansallinen Kivääriyhdistys r.y.

Suomen Asehistoriallinen Seura r.y.

Suomen Ilma-Aseharrastajat r.y.

TIEDOKSI Eduskunnan hallintovaliokunta, Eduskunnan perustuslakivaliokunta, Eduskunnan eduskuntaryhmät, www.aselaki.info.

LIITTEET

1. Sisäasiainministeriön tiedote 29.9.2009 (SM109:00/2008): Aselainsäädännön ja eräiden siihen liittyvien säädösten uudistamista koskevan hankkeen asettaminen.
2. Sisäasiainministeriö tiedottaa 12.11.2008: Ministeri Holmlund: Aselainsäädännön uudistamisessa kuullaan laajasti eri osapuolia.
3. Sisäasiainministeriö, Poliisiosasto, Arpajais- ja asehallintoyksikkö 25.3.2009 (SM109:00/2008): Lausuntopyyntö.
4. Sisäasiainministerin erityisavustajan Kristiina Kokon sähköposti 7.9.2009.
5. Asekauppiaiden liitto ry:n lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön 22.4.2009.
6. Suomen Ampumaurheiluliiton lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön 21.4.2009.
7. Asealan Elinkeinonharjoittajat ry:m lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön 21.4.2009.
8. NRA Kansallisen Kivääriyhdistyksen lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön 20.4.2009.
9. Reserviläisliitto ry:n lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön 21.4.2009.
10. Reserviläisurheiluliiton lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön 21.4.2009.
11. Suomen Asehistoriallinen Seura ry:n lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön 22.4.2009.
12. Asehistorian Liitto ry:n lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön,
13. liitteenä kantelu Oikeuskanslerinvirastolle.
14. Suomen Reserviupseeriliiton lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön 20.4.2009.
15. Ampumaharrastusfoorumin lausunto sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön.
16. Tiedote: Harrastajat huolissaan tulevaisuuden aseturvallisuudesta 9.9.2009.
17. Lakiesityksen ongelmakohtia 13.10.2009.
18. Sisäasiainministeriön vastine 27.8.2009 : Ilmakivääreitä ei ehdoteta luvanvaraiseksi.
19. Eduskunnan täysistunnon pöytäkirja PTK 74/2009 vp 10.9.2009.
20. Sisäasiainministeriön päätös 13.3.2008 (SM066:00/2006): Ampuma-aselautakunnan täydentäminen.
21. Sisäasiainministeriö tiedottaa 29.9.2008: Käsiaseelle ei lupaa ensimmäisenä aseena.